





ՆՆՈՆ:

Ա. Յովհ. Բ. 18, 22. Դ. 3. Բ. Յովհ. 7, Նեոն (յոգ. Նեոնիք) չորս անգամ համազոր կը դրուի յուն. *ὁ ἀντίχριστος*: Ին = դերաբրիտոս: Այս առումով են նաև բառիս դասական եւ յետ-դասական շրջանի գրուածներէ ծանօթ կոչումները (տե՛ս Նոր Հայկական Բառգիրք, Բ. 413):

Թ. Աւդալրէզեան, Միհրը Հայոց մէջ, Վիեննա 1829, էջ 149—156, Նեոն եւ Միհր համազոր գաղափարներու արտայայտիչ կը համարի, նաև կը փորձուի (էջ 158—159) նոյն արձատէ ածանցել երկու բառերն ալ: Իր ուշադրութենէն վրիպած կը տեսնեմ Մ. Կազանկատուացոյ Ա, իգ, էջ 59 (տպ. էմիլի) հետեւեալ կարեւոր տեղիքը, որ հետաքրքրական է ներկայացնելով Նեոնը հայ ժողովրդեան բերանը, ինչպէս կ'երեւայ անկախ Յովհաննու թղթերու ազդեցութենէն: Աղո՛ւանից պատմիչը պատմելով Գրիգորիսի նշխարներու յայտնութիւնը Ամարասի մէջ, կը գրէ, թէ պեղումի ժամանակ քարակիրներէն մին՝ անշուշտ չափազանց յոգնեցուցիչ աշխատանքներու պատճառաւ, սկսաւ արտնջել եւ «հայհոյել զնահատակն Քրիստոսի Գրիգորիս եւ ասէր. Մեզ Նեոն քնտրեցաւ Գրիգորիսն այն: Եւ խոյն հասեալ նմա պատուհաս յԱստուծոյ, զգեանեալ յերկիր՝ զանայր երեսքն յետս. եւ այնպէս բազում աւուրս առնէր ընդ առնն, մինչեւ եկեալ եւ հող առեալ ի տեղոյն, ուր կայր գերեզման սրբոյն... ապա գտանէր զառողջութիւնն եւ յանցանացն զթողութիւնն»:

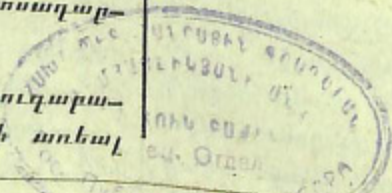
Այս տողերու մէջ Նեոնը աղերս չունի Դերաբրիտոսի հետ. նա մին է այն ոգիներէն, որոնք գոյութիւն ունին իբրև շարողներ, ձախորդութիւն, փորձանք բերելու մարդկան գլխին, կոշկոճիչ ոգիներ, ճնշելու աշխատաւորութիւնը, Մհեր մը, Շիզար մը, աշխարհակործան Արտաւազդ մը: Նեոնը կ'ընտրուի, կը կարգուի չարչարելու մարդիկը: Մեծ անարգանքի արտայայտութիւն կը համարուի Նեոնը եւ մեծ հայհոյութիւն Սուրբին հասցէին. այս պատճառաւ ալ կը կանխէ աստուածասաստ բարկութիւնը եւ կը պատուհասուի հայհոյիչը երեսի յետադարձութեամբ:

Նոր Հայկական Բառգրքի ստուգարանութիւնը. «ի մեզ Նեոն՝ կարծի առեալ

յանուանէ Ներոնի կայսեր՝ նախկին հալածիչի՝ իւր հիմն ունի հաւանօրէն Ոսկ. Բ. Թեաաղոնիկեցոց թղթի մեկնութեան այս նախադասութիւնը. «Սորհուրդն անօրէնութեան արդէն իսկ զօրանայ. զայս զՆերոնէ ասէ, որպէս թէ օրինակ էր նա Նեոնին. քանզի եւ նա կամեցաւ համարել զանձն աստուած» (Մեկն. Թղթոցն Պաւղոսի. Բ. էջ 463): Առ այս կը գրէ Հ. Գ. Աւետիքեան, Մեկնութիւն ԺԴ. Թղթոց երանելոյն Պօղոսի առաքելոյ. Հտր. Բ, Վենետիկ, 1811, էջ 885. «Իսկ թէ զո՞ կամ զի՞նչ ցուցանէ խորհուրդն, զՆերոն իմանան Ոսկերերան, Հերոնիմոս, Օգոստինոս եւ այլ հինք, վասն զի Ներոն իւրով ամբարշտութեամբ, անթութեամբ եւ անհաշտ թշնամութեամբ ատրիստոնեայս՝ եղև անդրանիկ խորհրդական Նեոն, եւ պատկեր համատիպ. մինչ զի ոչինչ պակաս քան զՆեոն երեւեալ ի չարութեան, կարծիք եղևն առ բարեմիտս՝ թէ նա ինքն իցէ Նեոն. եւ համբաւեցաւ եւս թէ յետ սատակմանն յառնելոց է նա ի կատարածի աշխարհի. եւ ըստ այլոց՝ թէ փոխադրեալ կայ յանձնօք տեղոց առանց մեռանելոյ, եւ երեւեցի ի ժամանակի իւրում: Զայսպիսի զրոյցս բարեմտաց յիշատակէ Օգոստինոս»: Հ. Աւետիքեան մին էր Նոր Հայկական Բառգրքի աշխատակիցներէն:

Բայց, ինչպէս Թ. Աւդալրէզեան ուղիղ նկատած է, Ներոն եւ Նեոն պատահականութեամբ միայն նմանածեւ են: Նեոն հին հայերէն բառ կ'երեւայ, անձնաւորող մը շարութեան գաղափարի. իբրև ներհակ բարւոյն:

Հ. Ն. Ա.



ՎԻԵՆՆԱ, ՄԻԻԹԱՐԻՆԱՆ ՑԳԵՐԱՆ

